

Když se zeptáte někoho z obyvatel Tylovic, co je Facůvka, většina na vás bude hledět nechápavě a pouze několik starších lidí si vzpomene, že Facova se jmenovala studánka pod Tylovskými Horečkami. Lidé pracující na polích si tam chodívali pro vodu. Studánka nebyla nijak zvlášť upravovaná. Pramínek vyvěral mezi kořeny veliké lípy a studánka byla pouze ohraničena kameny.

Už je to hodně dávno, když jsem kolem ní poprvé šel. Byla krásně vyčištěná a bylo vidět, že si lidé vody váží a vodu ze studánky si berou i domů. Hlavně obyvatelé z Dolních Drah. Později, když byl i v Tylovicích všude vodovod, se na studánku zapomínalo. Občas ji dokonce někdo vyčistil a dal k ní hrníček. Někteří lidé ještě k ní chodili pro vodu, ale teď většinou už vodu z potůčku pije pouze zvěř z okolních polí.

V pradávných časech si potůček vytékající ze studánky prorazil cestičku mezi lukami a zařezal se do okolního terénu a vznikl „Chudějův pádol“. Malinká rokle dlouhá jen asi 100 metrů, porostlá vrbami a keři. Na jaře bylo kolem potůčku plno blatouchů a jiného kvítí. Na svahu rostly i vonné fialky. Potom potůček pospíchal dalších 200 metrů po Kopeckých lukách a na zahradě tekl z korýtka do tůňky, odkud se brala voda na zalévání. Když potůček ještě roztočil dětské mlýnky, prosmekl se mezi Vičanovým a Krulovým domkem, aby se nakonec zavrtal do propustě pod silnicí a skončil v Házovce.

Býval to takový malý, milý potůček, který je jenom na podrobných katastrálních mapách a který by hodně lidí mělo rádo na své zahradě. Když bylo sucho, sotva tekl, ale jakmile nad Horečkami zapršelo, stal se z potůčku kalný veletok. Přibral si trochu hlíny z polí a rozlil se po okolních lukách. Starousedlíci, kteří jeho skotačení znali, nechávali pro něj prostor, a když se potůček rozvodnil, nenadělal žádnou škodu.

Situace se radikálně změnila, když na pozemcích kolem potůčku začali hospodařit noví majitelé. Na louce nad studánkou vyrostla chatka a nové stavení. Studánku už nikdo neudrzuje a voda už asi není pitná.

Z Chudějova pádola se stala džungle, do které lidé odhazují, co jim doma překáží. Louky na dolním konci toku byly rozprodány na stavební místa, novým majitelům začal potůček překážet a tak jej chtěli uklidit do potrubí, aby nebylo vidět, co dalšího do něj ještě přitéká.

To se potůčku vůbec nelíbí, a teď když se rozvodní, vrací to všem v okolí i s úroky. Sebere všechno, co neopatrní sousedé nechají v jeho dosahu, ucpe úzký kanál, prorazí si cestu přes zahrádku sousedů. Zaplaví dolní sousedce sklep a pak divoce teče po silnici.

Stejně jako díky špatné výchově se stane z milého štěňátka protivný a zlý hafan, stal se přičiněním lidí z milého potůčku nepřítel všech v jeho okolí. Příroda si moc poroučet nedá ani v 21. století. A voda stále teče s kopce dolů!!

Jan Surý